



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Stichting Nationaal Warmtefonds 1
T.a.v.: [REDACTED]
p/ a Laapersveld 68
1213 VB HILVERSUM

Directie
Bouwen en Energie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl/bzk
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Datum

07 JUL 2022

Ref.nr.

2022-27318

Betreft

Subsidieverlening

Geachte [REDACTED]

Met uw brief van 11 mei 2022, vraagt u, namens de stichting Nationaal Warmtefonds 1 (hierna: de Stichting), een aanvullende subsidie voor het verstrekken van Energiebespaarleningen voor het Warmtefonds 1. Met deze brief beslis ik op uw aanvraag.

Besluit

Hierbij verleen ik u een subsidie van maximaal € 145.000.000,-, op voorwaarde dat aan de eisen in deze subsidiebeschikking wordt voldaan. Dit bedrag is inclusief alle eventuele voor uw rekening blijvende belastingen, waaronder de BTW. De subsidie van 120 miljoen voor verdere groei van het Nationaal Warmtefonds wordt beschikbaar gesteld als achtergestelde lening aan de Stichting, opdat in een gedeeltelijke dekking van de risico's van de private co-financiers van het Nationaal Warmtefonds kan worden voorzien. Een subsidie van 25 miljoen euro wordt gegeven zodat het fonds woningeigenaren met een laag inkomen een rentekorting kan geven. Met de 25 miljoen euro kunnen de kosten worden gedekt die resteren voor het fonds, en die -wanneer geen rentekorting zou worden gegeven- met de ontvangen rente zouden worden betaald.

De subsidie is gebaseerd op artikel 2 van de Kaderwet overige BZK-subsidies.

De subsidie is bestemd voor de activiteiten, zoals vermeld in de subsidieaanvraag. Het gaat om uitsluitend de volgende activiteiten: het uitkeren van laagrentende leningen voor de financiering van het laten uitvoeren van energiebesparende maatregelen in of aan woningen, appartementen of woonboten, zoals beschreven in de maatregelenlijst bij het investeringsreglement, bedoeld in artikel 21.1 van de statuten van de Stichting.

De activiteiten waarvoor subsidie wordt verleend (het uitkeren van laagrentende leningen), moeten zijn aangevangen na 1 juli 2022, doch uiterlijk op 1 januari 2023.

Motivering bij het besluit

Het is belangrijk dat goedkope financiering beschikbaar is voor doelgroepen die energiebesparende maatregelen niet of niet tegen aantrekkelijke voorwaarden mee kunnen nemen in hun hypotheek. Dit wordt steeds belangrijker nu het kabinet inzet op een energietransitie in de gebouwde omgeving waarbij alle bestaande woningen op termijn aardgasvrij worden gemaakt. Met name zittende eigenaren van bestaande woningen en verenigingen van eigenaars (VVE's) kunnen nu soms niet aan eenvoudige en aantrekkelijke financiering komen. De subsidie aan de Stichting beoogt, waar mogelijk, voor deze groepen een laagrentende lening aan te bieden. In het bijzonder mensen met lage inkomens een extra stimulans te geven.

Het Rijk zal voor de verdere groei van het fonds een subsidiebudget beschikbaar stellen van 145 miljoen euro. Daarin is begrepen een bedrag van maximaal 25 miljoen euro ten behoeve van de dekking van kosten die voor het fonds resteren als gevolg van de in deze beschikking gevraagde rentekorting voor woningeigenaren met één laag inkomen.

Ik verbind de volgende voorwaarden aan deze beschikking.

1. De voorwaarden van de energiebespaarlening worden uiterlijk 1 januari 2023 als volgt gewijzigd: verlaagd rentarief voor lage inkomens uiterlijk per 1 januari 2023;
2. Aantrekken extra (private) financiering en uitvoering energiefonds.

U voert het project uit in overeenstemming met de verplichtingen, opgenomen in artikel 39 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening, zie bijlage 1. Dit houdt, onder meer, in dat: private financiering wordt aangetrokken d.m.v. een open en transparant proces, waar nieuwe financiers, ook uit andere lidstaten van de EU, aan kunnen deelnemen. Indien de particuliere investeerders niet via dit soort oproep worden geselecteerd, wordt het redelijke rendement voor de particuliere investeerders bepaald door een onafhankelijke deskundige die is geselecteerd via een openbare, transparante en niet-discriminerende oproep (overeenkomstig art. 39 lid 8, onder b, van de AGVV).

Waar moet u aan voldoen?

Interne regelingen

U moet handelen overeenkomstig de statuten van de Stichting. Vastelling en wijziging van de volgende documenten en systemen heeft mijn goedkeuring:

- a. de statuten van de Stichting, voor zover het betreft de artikelen genoemd in artikel 24.2, onderdeel b;
- b. het investeringsreglement, bedoeld in artikel 21.1 van de statuten;
- c. het treasury statuut, bedoeld in artikel 6.3, onder h, van de statuten;
- d. het operationele systeem van de fondsmanager, zoals het integreren van een terugbetaaloptie van de lening via de energienota.

Staatssteun

Om te voldoen aan de Europese staatssteunregels, verleen ik geen subsidie als dit naar mijn oordeel leidt tot het verlenen van ongeoorloofde staatssteun in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU). Een steunmaatregel kan verenigbaar zijn met de interne markt, als deze valt binnen de juridische kaders van de Europese Commissie of door haar is goedgekeurd.

Voor het Warmtefonds geldt dat er op sommige niveaus sprake kan zijn van staatssteun. Op basis van uw aanvraag kom ik tot het oordeel dat de subsidie verstrekt kan worden op grond van Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (Pb EU, L 187/1, Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV)), met name artikel 39 is van toepassing. Dit artikel verklaart investeringssteun voor energie-efficiëntieprojecten in gebouwen verenigbaar met de interne markt en vrijgesteld van de voorgenoemde aanmeldingsverplichting uit artikel 108, derde lid, VWEU, mits wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 39, alsmede aan de voorwaarden uit het hoofdstuk I van de AGVV. De voorwaarden van artikel 39 van deze verordening zijn aan deze subsidiebeschikking toegevoegd in bijlage 1.

Ik heb geconstateerd dat de Stichting Nationaal Warmtefonds geen onderneming in moeilijkheden is als bedoeld in artikel 1, vierde lid, onderdeel c, van de AGVV. Ik heb geconstateerd dat de stichting de manager van het fonds geselecteerd heeft overeenkomstig de eis in artikel 39 AGVV, negende lid onderdeel b. Ik heb verder geconstateerd dat er tegen de Stichting Nationaal Warmtefonds geen bevel tot terugvordering uitstaat als bedoeld in artikel 1, vierde lid, onderdeel a, van de AGVV. Voorts heb ik vastgesteld dat met de uitvoering van het voorstel waarvoor de aanvullende subsidie wordt gevraagd niet is begonnen dan na de aanvraag van 11 mei 2022. Er gaat derhalve - onder meer om deze reden - een stimulerend effect uit van deze subsidieverlening aan de Stichting Nationaal Warmtefonds.

Beknpte informatie over deze subsidieverlening wordt op grond van artikel 9, eerste lid, van de AGVV gemeld aan de Europese Commissie. De volledige tekst van de onderhavige beschikking wordt gepubliceerd op de staatssteunwebsite op het internet. Dit zal volgens een zogenoemde kennisgevingsprocedure worden gedaan.

Om te voldoen aan artikel 9, eerste lid, onder c van de AGVV worden de benodigde gegevens van deze subsidie bovendien binnen zes maanden vanaf de datum van de toekenning van de steun gepubliceerd via de State Aid Transparency Award Module (TAM). Op grond van artikel 9, vierde lid, van de AGVV moeten de gegevens van deze subsidie voor tien jaar vanaf de datum van deze subsidieverlening beschikbaar blijven.

De huidige AGVV loopt tot en met 31 december 2023. Bij elke verlenging van de AGVV zal worden bekeken of de subsidieverlening nog hieronder past. En een nieuwe kennisgeving worden gedaan om de steunverlening gelijk te laten lopen met de looptijd van de AGVV.

Meldingsplicht

Een van de verplichtingen waar u aan moet voldoen betreft de meldingsplicht. U moet direct melding doen van feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de subsidie. Daarvan is in ieder geval sprake als:

- a. voor u aannemelijk is dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt, niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht, of als niet, niet tijdig of niet geheel zal worden voldaan aan de verplichtingen die aan de subsidie verbonden zijn;
- b. indien de fondsmanager, door welke omstandigheden dan ook, niet kan voldoen aan eerder gemaakte afspraken in de managementovereenkomst;
- c. de impact van voorziene en onvoorziene risico's (onder andere *defaults*¹ in betalingen) groter is dan 0,15% van uitgezette leningen;
- d. de aan de Stichting verleende AFM-vergunning wordt ingetrokken of vervalst;
- e. vast is komen te staan, bijvoorbeeld door een toezichthouder, dat het bestuur van de Stichting dan wel de fondsmanager heeft gefraudeerd.

Uw melding, voorzien van toelichting en relevante stukken, kunt u schriftelijk doen bij uw contactpersoon. Ook als u twijfelt of u iets moet melden, verzoek ik u contact op te nemen met uw contactpersoon.

Verantwoording

De Stichting verstrekt met ingang van 1 januari 2023 driemaandelijks een tussentijdse rapportage van de operationele voortgang, waarbij inzicht wordt gegeven in:

- a. het aantal leningen dat is toegekend;
- b. het totale bedrag aan leningen;
- c. het totale bedrag dat aan leningen is afgelost;
- d. de uitvoeringskosten;
- e. een overzicht van maatregelen waaraan de leningen zijn besteed;
- f. het aantal woningen en appartementen waarvoor een lening is verstrekt;
- g. informatie over defaults.

Deze rapportage wordt 30 dagen na afsluiting van het voorafgaande kwartaal opgeleverd op de laatste dag van de maand (30 april, 31 juli, 31 oktober, 31 januari). De opzet en het format van de rapportages worden opgenomen in de managementovereenkomst tussen de Stichting en de fondsmanager.

De Stichting verstrekt ieder jaar uiterlijk 1 mei het jaarverslag inclusief een controleverklaring.

De Stichting verstrekt vanaf het kalenderjaar 2020 ieder jaar uiterlijk 1 december het jaarplan, de jaarbegroting en de meerjarenbegroting.

¹ Defaults: verstrekte leningen die niet worden terugbetaald.

De Stichting verstrekt desgevraagd aan de minister alle inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de naleving van de voorwaarden van dit besluit.

Wat als u zich niet aan de voorschriften houdt?

Volledigheidshalve attendeer ik u erop dat ik op grond van artikel 4:46 van de Algemene Wet Bestuursrecht bevoegd ben de subsidie op een lager bedrag vast te stellen, als u de aan de subsidie verbonden verplichtingen niet of niet in voldoende mate naleeft.

Daarnaast verwijs ik naar artikel 25 van het Kaderbesluit BZK-subsidies (Besluit van 30 mei 2013) waar is opgenomen dat ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik een departementaal register wordt bijgehouden. In dit register wordt onder meer bijgehouden welke sanctiemaatregel (bestuurlijke boete, lagere vaststelling, intrekking van de subsidieverlening of intrekking van de subsidievaststelling) genomen is.

Tevens kan ik de subsidie terugvorderen indien:

- a. vast is komen te staan dat het bestuur van de Stichting dan wel de fondsmanager heeft gefraudeerd;
- b. de aan de Stichting verleende AFM-vergunning wordt ingetrokken of vervalt.

Wanneer ontvangt u de subsidie?

De subsidie wordt als volgt verdeeld in tranches:

1. € 25.000.000
2. € 46.390.000
3. € 61.500.000
4. € 12.110.000

De eerste tranche wordt uiterlijk 1 maart 2023 uitbetaald. De tweede tranche wordt uiterlijk 1 juni 2023 uitbetaald. De derde tranche wordt uiterlijk 1 maart 2024 uitbetaald. De vierde tranche wordt uiterlijk 1 maart 2025 uitbetaald. De tranches worden uitbetaald op rekening [REDACTED] van de Stichting Nationaal Warmtefonds 1, zetelend te 's-Gravenhage.

Wanneer moet u terugbetalen?

De Stichting betaalt de subsidie uiterlijk 31 december 2061 volledig terug, met dien verstande dat:

- a. het totale subsidiebedrag van € 145 miljoen vermeerderd wordt met eventuele overschotten die na het voldoen van alle schulden resteren bij de stichting;
- b. het totale subsidiebedrag verminderd mag worden met de kosten voor zover niet gedekt door rentebaten (onder meer door de in deze beschikking genoemde rentekorting van maximaal 25 miljoen euro), en het bedrag aan oninbare leningen waarvan is vast komen te staan dat deze niet kunnen worden afgelost tenzij de hiervoor opgebouwde buffer in de Stichting deze kan dekken;

Kenmerk

- c. de terugbetaling aanvangt nadat de leningen van de co-financiers aan de Stichting ten behoeve van het uitkeren van laagrentende leningen voor energiebesparende maatregelen aan woningen, appartementen en woonboten, volledig zijn terugbetaald.

Wanneer wordt de subsidie vastgesteld?

U moet uw eindverantwoording over de subsidie uiterlijk indienen op 31 mei 2061. Tenzij u hierover een ander bericht ontvangt, stel ik de subsidie vast binnen 22 weken na ontvangst van de gevraagde verantwoordingsinformatie. De vaststelling vindt plaats in een afzonderlijke beschikking.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

namens deze,



Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, t.a.v. directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Bijlage 1

Artikel 39

Investeringssteun ten behoeve van energie-efficiëntieprojecten in gebouwen

1. Investeringssteun ten behoeve van energie-efficiëntieprojecten in gebouwen is verenigbaar met de interne markt in de zin van artikel 107, lid 3, van het Verdrag en is van de aanmeldingsverplichting van artikel 108, lid 3, van het Verdrag vrijgesteld, mits de in dit artikel en in hoofdstuk I vastgestelde voorwaarden zijn vervuld.
2. Voor steun op grond van dit artikel komen energie-efficiëntieprojecten met betrekking tot gebouwen in aanmerking.
3. De in aanmerking komende kosten zijn de totale kosten van het energie-efficiëntieproject.
4. De steun wordt in de vorm van een dotatie, van eigen vermogen, van een garantie of een lening toegekend aan een energie-efficiëntiefonds of andere financiële intermediair, die deze volledig moeten doorgeven aan de uiteindelijke begunstigen zijnde de eigenaren of huurders van de gebouwen.
5. De door het energie-efficiëntiefonds of andere financiële intermediair aan in aanmerking komende energie-efficiëntiefonds en toegekende steun kan de vorm hebben van leningen of garanties. De nominale waarde van de lening of het gegarandeerde bedrag bedraagt ten hoogste 10 miljoen EUR per project op het niveau van de uiteindelijke begunstigen. De garantie bedraagt ten hoogste 80 % van de onderliggende lening.
6. De terugbetaling door de eigenaren van gebouwen aan het energie-efficiëntiefonds of andere financiële intermediair gebeurt ten minste tegen de nominale waarde van de lening.
7. De energie-efficiëntiesteun dient als hefboom voor bijkomende investeringen van particuliere investeerders, zodat daarmee in totaal ten minste 30 % wordt bereikt van de totale financiering die voor een energie-efficiëntieproject wordt verstrekt. Wanneer de steun wordt verschaft door een energie-efficiëntiefonds, kan de hefboom van de particuliere investering worden ingezet op het niveau van het energie-efficiëntiefonds en/of op het niveau van de energie-efficiëntieprojecten, zodat daarmee een bedrag van in totaal ten minste 30 % wordt bereikt van de totale financiering die voor een energie-efficiëntieproject wordt verstrekt.
8. Lidstaten kunnen voor het verstrekken van energie-efficiëntiesteun energie-efficiëntiefonds en opzetten en/of een beroep doen op financiële

intermediairs. Daarbij moet dan aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- a) managers van financiële intermediairs en managers van energie-efficiëntiefondsen worden geselecteerd via een openbare, transparante en niet-discriminerende oproep in overeenstemming met het toepasselijke Unierecht en nationale recht. Met name is er geen discriminatie op grond van de plaats van vestiging of registratie in een lidstaat. Van financiële intermediairs en managers van energie-efficiëntiefondsen kan worden geëist dat zij voldoen aan vooraf vastgestelde criteria die objectief gerechtvaardigd zijn door de aard van de investeringen;
- b) de onafhankelijke particuliere investeerders worden geselecteerd via een openbare, transparante en niet-discriminerende oproep in overeenstemming met het toepasselijke Unierecht en nationale recht, met als doel passende regelingen inzake risico-/beloningsverdeling tot stand te brengen, waarbij voor investeringen niet zijnde garanties asymmetrische winstdeling de voorkeur krijgt boven neerwaartse bescherming. Indien de particuliere investeerders niet via dit soort oproep worden geselecteerd, wordt het redelijke rendement voor de particuliere investeerders bepaald door een onafhankelijke deskundige die is geselecteerd via een openbare, transparante en niet-discriminerende oproep;
- c) in het geval van asymmetrische verliesdeling tussen publieke en particuliere investeerders, wordt het eerste, voor rekening van de publieke investeerder komende verlies gemaximeerd op 25 % van de totale investering;
- d) in het geval van garanties wordt het garantiepercentage beperkt tot 80 % en zijn de totale verliezen die een lidstaat op zich neemt, gemaximeerd op 25 % van de onderliggende gegarandeerde portefeuille. Alleen garanties die de verwachte verliezen op de onderliggende gegarandeerde portefeuille dekken, kunnen kosteloos worden afgegeven. Indien een garantie ook de dekking van onverwachte verliezen omvat, betaalt de financiële intermediair voor het gedeelte van de garantie dat de onverwachte verliezen dekt, een marktconforme garantiepremie.
- e) de investeerders kunnen vertegenwoordigd zijn in de bestuursorganen van het energie-efficiëntiefonds of de financiële intermediair, zoals de raad van toezicht of het adviescomité;
- f) het energie-efficiëntiefonds of de financiële intermediair wordt opgericht overeenkomstig het toepasselijke recht en de lidstaat zorgt ervoor dat een boekenonderzoek plaatsvindt om te verzekeren dat de tenuitvoerlegging van de steunmaatregel ten behoeve van energie-efficiëntie volgens een zakelijk verantwoorde investeringsstrategie plaatsvindt.

9. Financiële intermediairs, met inbegrip van energie-efficiëntiefonds, worden op zakelijke basis beheerd en zorgen voor winstgedreven financieringsbesluiten. Dit wordt geacht het geval te zijn wanneer de financiële intermediair en, in voorkomend geval, de managers van het energie-efficiëntiefonds voldoen aan de volgende voorwaarden:
- a) zij zijn wettelijk of contractueel verplicht met de nodige professionele zorgvuldigheid en te goeder trouw te handelen en belangenconflicten te vermijden. Daarbij zijn goede praktijken en wettelijk toezicht van toepassing;
 - b) hun vergoeding is marktconform. Dit vereiste wordt geacht te zijn vervuld wanneer de manager wordt geselecteerd via een openbare, transparante en niet-discriminerende oproep, op basis van objectieve criteria die verband houden met ervaring, deskundigheid en operationele en financiële capaciteiten;
 - c) zij ontvangen een prestatieafhankelijke vergoeding of dragen een deel van de investeringsrisico's door eigen middelen mee te investeren tegen dezelfde risicovooraarden als de publieke investeerder, zodat hun belangen steeds gelijklopen met die van de publieke investeerder;
 - d) zij bepalen investeringsstrategie, criteria en voorgenomen tijdschema voor investeringen in energie-efficiëntieprojecten, waarin vooraf de financiële levensvatbaarheid en de verwachte impact op de energie-efficiëntie worden aangetoond;
 - e) voor de in het energie-efficiëntiefonds geïnvesteerde of de aan de financiële intermediair verschaft publieke middelen is een heldere en realistische exitstrategie voorhanden, die de mogelijkheid biedt om energie-efficiëntieprojecten door de markt te laten te financieren wanneer deze daarvoor klaar is.
10. Verbeteringen van de energie-efficiëntie die worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de begunstigde aan reeds vastgestelde Unienormen voldoet, zijn op grond van dit artikel niet van de verplichting tot aanmelding vrijgesteld.